

Til lovforslag nr. L 96. Betænkning afgivet af Skatteudvalget den 22. juni 1998

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af ligningsloven

(Befordringsfradragsjustering for lavindkomster og forhøjelse af beskatningsprocenten for fri firmabil)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Arbejdsmarkedsrådet for Storstrøms Amt,
Danmarks Automobilforhandler Forening og
Danske Sælgere.

Der er af skatteministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Mindretallet har følgende kommentarer:

Regeringen har ikke over for mindretallet vist reel vilje til forhandlinger om pinsepakken, og det er dybt beklageligt. Et så vidtrækkende indgreb, som har økonomiske konsekvenser for så mange mennesker og virksomheder, bør gennemføres med et bredt flertal og ikke det snævrere flertal.

Mindretallet hæfter sig ved, at regeringen - både op til folketingsvalget og i forbindelse med

EU-afstemningen - garanterede, at der ikke var behov for et stort indgreb over for det private forbrug. Regeringen fremhævede således ved flere lejligheder, at dansk økonomi var kerne-sund, og at alle andre meninger var udtryk for »grædekone-mentalitet«.

Mindretallet ønsker at fremme opsparingen i Danmark, men det skal ikke ske gennem en straffeaktion mod bil- og boligejerne, pensionsopsparerne og dansk erhvervsliv, da det ikke kan begrundes ud fra en analyse af de økonomiske nøgletal.

Der er ikke behov for et indgreb rettet entydigt mod det private forbrug i Danmark. Derimod er der behov for at standse den ukontrollerede vækst i det offentlige forbrug. Det er det offentlige og ikke det private forbrug, som er vokset langt mere, end regeringen har haft som målsætning. Pinsepakken er derfor rent og skært et ideologisk korstog mod det private forbrug.

Pinsepakken er et skridt i den forkerte retning. Trods regeringens løfter i regeringsgrundlaget om at sænke marginalskatten øges det skrå skateloft fra 58 til 59 pct. Hermed bliver det mindre attraktivt at være fleksibel med hensyn til arbejdstid, overtid, mobilitet m.v., og tilskyndelsen til at uddanne og videreuddanne sig mindskes. Danmark vil fortsat have verdens højeste skattetryk, og det vil stadig ikke være særlig attraktivt at komme i arbejde. I dag har hver femte dansker ingen eller næsten ingen tilskyndelse til at gå på arbejde frem for at være på f.eks. dagpenge. Det ændrer pinsepakken ikke på - tvært-

imod. Det bliver mindre attraktivt at finde et arbejde frem for at være på dagpenge.

Regeringen vil forbedre betalingsbalancen. Mindretallet kan tilslutte sig den målsætning, men er uenig i hvordan dette nås. Regeringen går ensidigt efter en begrænsning af det private forbrug, som isoleret set vil mindske importen. Det offentlige forbrug skader også betalingsbalancen, men det er holdt ude af regeringens indgreb.

Samtidig forringes forholdene for danske virksomheder, da pinsepakken lægger yderligere økonomiske og administrative byrder på erhvervslivet. Det svækker konkurrenceevnen, og dermed taber danske virksomheder markedsandele, og eksporten svækkes.

Nedsættelsen af selskabsskatten er taget af bordet, men en række af forringelserne over for erhvervslivet er fortsat indeholdt i regeringens forslag med venstrefløj. Regeringen vil gennemføre finansieringen af selskabsskattelettelsen, men ikke selve lettelsen. Betalingsbalancen kan forbedres markant ved at forbedre erhvervslivets konkurrenceevne, men regeringen vælger desværre at gå den modsatte vej og pålægge erhvervslivet nye byrder og omkostninger.

Regeringen vil også forbedre den private opsparing, men gør det modsatte. Forringelser for indbetalinger til kapitalpension, forøgelse af beskattningen af positiv nettokapitalindkomst, stigning i realrenteafgiften og skat på pensionsopsparingernes aktieafkast forøger ikke tilskyndelsen til at spare op - tværtimod.

Regeringen vil forebygge overophedning på arbejdsmarkedet, men pinsepakken tager slet ikke fat på arbejdsmarkedspolitikken. Tværtimod er forhøjelsen af benzinafgiften, forringelsen af befodringsfradraget samt den nye ejendomsskat med til at hæmme mobiliteten på det danske arbejdsmarked. Det er med til at øge risikoen for flaskehalse på arbejdsmarkedet.

Boligejernes situation bliver markant forringet af pinsepakken, og der må forventes et fald i boligpriserne, hvilket vil gøre mange boligejere insolvente, således at gælden overstiger boligens værdi. Samtidig vil reduktionen af skatteværdien af rentefradraget, de stigende ejendomsskatter og de stigende grønne afgifter betyde en urimelig ekstra belastning af boligejernes økonomi, som kan tvinge mange boligejere til at sælge, selv om de må inkassere et tab ved salget. Regeringens straffeaktion mod boligejerne er totalt ubegrundet. Huspriserne er steget kraftigt de se-

nere år, men det skal ses i sammenhæng med et kraftigt fald i perioden 1986-1993. Når der tages højde for den generelle løbende prisudvikling i Danmark, så er boligpriserne i dag på niveau med priserne i 1986. At tale om en uforsvarlig stigning i boligpriserne er derfor forkert.

Venstre og Det Konservative Folkeparti afviser pinsepakken og betragter regeringens forslag med SF og Enhedslisten som en dybt betænkelig venstredrejning i regeringens økonomiske politik, der lægger gift for det brede samarbejde i de kommende år.

Et tredje mindretal (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Mindretallet tilslutter sig det af Venstre og Det Konservative Folkeparti afgivne betænkningssbidrag.

Et fjerde mindretal (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Centrum-Demokraterne har følgende kommentarer:

Regeringen har ikke vist vilje til reelle forhandlinger med Centrum-Demokraterne om pinsepakken. Den egentlige baggrund for det økonomiske indgreb var ønsket om at styrke betalingsbalancen og undgå overophedning af økonomien. Centrum-Demokraterne støtter en tilpasning af økonomien, men må tage skarp afstand fra de midler, regeringen tager i anvendelse, herunder den omfordelingspolitik, der gennemføres, og som Centrum-Demokraterne finder unødvendig for at nå indgrebets egentlige mål.

For det første er Centrum-Demokraterne grundlæggende imod pinsepakkens omfattende forringelser for boligejerne. Regeringens lovforslag vil blandt andet hæve lejeværdien betydeligt og afskaffe standardfradraget for huse samt erstatte lejeværdien med et nyt begreb, »ejendomsværdiskat«. Centrum-Demokraterne ser hverken nogen grund til at omdøbe lejeværdien eller lave den om til en kommunal skat. Dertil kommer lovforslaget om den kraftige udhuling af rentefradraget og forhøjelser af de grønne af-

gifter. Samlet vil forringelsen for boligejerne medføre faldende huspriser, skabe usikkerhed for boligejerne og betyde en risiko for, at folk må gå fra hus og hjem. Som boligejer bliver man ramt ikke én, men fire gange. Man skal betale mere for sit hjem. Man skal betale mere for at varme hjemmet op. Man skal betale mere for at spare op til pension. Og man skal betale mere for at køre på arbejde og tjene de penge, der skal få det hele til at løbe rundt.

For det andet er Centrum-Demokraterne imod lovforslagene, der fordyrer persontransporten ved at sætte bilpriserne i vejret, øge afgiften på benzin og udhule befordringsfradraget. Centrum-Demokraterne er imod lovforslagene, der forringer mobiliteten på arbejdsmarkedet, forringer vilkårene for at bo i landdistrikterne og er et slag mod børnefamilier, hvor bilen er en afgørende faktor i dagligdagen.

For det tredje ønsker Centrum-Demokraterne ikke at medvirke til den straffeaktion mod pensionsopsparene, som regeringen lægger op til. Der er mange måder at få folk til at spare op på i stedet for at forbruge. Men der er ingen tvivl om, at regeringen har valgt straffemetoden frem for belønningsmetoden. Centrum-Demokraterne er imod, at udspillet fjerner incitamentet til at spare op på kapitalpension blandt andet ved, at man ikke længere kan trække sit pensionsindskud fra i topskatten. Centrum-Demokraterne er imod en øget beskatning af renteindtægter (positiv nettokapitalindkomst) og en stigning i realrenteafgiften.

For det fjerde er Centrum-Demokraterne imod den foreslåede model for skattelettelse til lavtlønnede. Denne del af skatteomlægningen har intet at gøre med ønsket om at dæmpe forbruget, men er ren omfordeling. Centrum-Demokraterne foretrækker et jobfradrag, der også giver skattelettelse til de lavtlønnede, men som først og fremmest er begrundet i, at der skal skabes nye job. Effekten af jobfradraget er samtidig, at det bedre kan betale sig at gå på arbejde for lavtlønnede frem for at være passiv på en overførselsindkomst. Regeringens skattelettelse skaber ikke nye job og ændrer ikke tilstrækkeligt incitamentet til at gå i arbejde for dem med de laveste indkomster. Der er tale om skattelettelse for skattelettelsernes skyld. I hvert fald sammenlignet med et målrettet jobfradrag, som vismændene blandt mange andre har bakket op. Centrum-Demokraterne afviser endvidere, at det

skrå skatteloft forhøjes. Det er en tilbagevenden til højere marginalsatser med de kendte negative effekter for arbejdstilskyndelsen til følge.

For det femte er Centrum-Demokraterne imod en sammenlægning af arbejdsmarkedsfondene. Dermed fjernes sammenhængen mellem satserne på arbejdsmarkedsbidraget og ledighedsgraden. Centrum-Demokraterne ser lovforslaget herom som et brud på det løfte, der blev givet til befolkningen ved arbejdsmarkedsbidragets indførelse, om, at lavere arbejdsløshed skulle medføre lavere arbejdsmarkedsbidrag.

For det sjette er Centrum-Demokraterne imod at gøre den midlertidige pensionsopsparing til ATP på 1 procent permanent. Centrum-Demokraterne kan heller ikke støtte, at størrelsen på udbetalingen bliver ens for alle, uanset hvor meget man har indbetalt. Dermed omdannes den midlertidige pensionsopsparing til ATP til en decideret skat, og det bliver meningsløst og misvisende at kalde opkrævningen for opsparing.

For det syvende mener Centrum-Demokraterne, at det er urimeligt at gennemføre strammingerne for erhvervslivet, tilmed uden at nedsætte selskabsskatten som planlagt. Det er en forfejlet politik at pålægge det danske erhvervsliv nye byrder i en situation, hvor det er betalingsbalancen, der skranter, og der netop derfor burde føres erhvervsfremmende politik. En forbedring af konkurrenceevnen ville have medført en forbedring af betalingsbalancen, og regeringen kunne på den måde have undgået de kraftige forværringer for bolig- og bilejerne.

Omkring de ændrede regler for succession er det Centrum-Demokraternes opfattelse, at det ville have været formålstjenligt og klædeligt for regeringen at afvente færdiggørelsen af generationsskifteudvalgets arbejde. Lovændringen ville på den måde være sikret en grundig behandling.

Centrum-Demokraterne betragter pinsepakken som en venstredrejning af dansk politik, der fjerner regeringen fra midterkursen, som er afgørende for tryk og stabilitet i det danske samfund.

Et femte mindretal (Fremskridspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for det under nr. 3 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod ændringsforslag 1 og 2 og 4-6.

Fremskridtspartiet har den opfattelse, at vi skal øge mobiliteten i det danske samfund. Det er vigtigt, at folk kan tage arbejde langt væk hjemmefra og dermed komme ud af dagpengesumpen. Imidlertid er det en forudsætning, at man ikke mister penge på at tage arbejde. Derfor skal beskatningen af biler lempes. Regeringen vil med pinsepakken både forhøje benzinpriserne, forhøje bilpriserne og så med dette lovforslag forringe fradragsmulighederne for udgifter til kørsel. Det er direkte dumt og vil betyde, at endnu flere mister penge på at tage et arbejde eller mere sandsynligt vælger at være på dagpenge.

Lovforslagets provenuvirkninger er derfor samfundsøkonomisk særdeles usikre. Fremskridtspartiet støtter ændringsforslag nr. 3, da der er tale om en nødvendig kompensation for dagplejere.

Et *sjette mindretal* (Kristeligt Folkeparti medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Lovforslaget er en del af den samlede pinsepakke, som Kristeligt Folkeparti stemmer imod.

Vedrørende justering af befordringsfraget for de lavere indkomster er Kristeligt Folkeparti enig i intentionen med lovforslaget om at tilskynde de lavere lønnede til at arbejde, men finder det u hensigtsmæssigt, at der udarbejdes særlove i skattelovgivningen for at opfylde dette mål. Dette medvirker blot til at gøre skattelovgivningen mere uoverskuelig og inkonsekvent.

Ved skattereformen i 1993 gennemførtes en skærpelse af beskatningen af fri firmabil. Kristeligt Folkeparti finder på den baggrund ikke, at der er behov for en forøgelse af denne beskatning.

Kristeligt Folkeparti undlader at stemme til de stillede ændringsforslag, idet de ikke medfører en forbedring af gældende lovgivning på området.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (S, SF, RV og EL):

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om ændring af ligningsloven og virksomhedsskatte-loven

(Befordringsfradragsjustering for lavindkomster, standardfradragsjustering for dagplejere og forhøjelse af beskatningen af fri firmabil m.v.)«

Til § 1

2) *Nr. 2* affattes således:

»2. § 9 C, stk. 6, der bliver stk. 7, affattes således:

»Stk. 7. Har den skattepligtige adgang til en af arbejdsgiveren betalt befordring med offentlige eller private transportmidler, og har den skattepligtige foretaget fradrag for befordring efter stk. 1-4, skal den skattepligtige ved indkomstopgørelsen medregne værdi af fri befordring svarende til fradraget efter stk. 1-3 for den del af strækningen, hvor der er adgang til fri befordring. 1. pkt. finder også anvendelse, når arbejdsgiverbetalt befordring modtages som led i en aftale om ydelse af personligt arbejde i øvrigt, samt for skattepligtige, der er valgt til medlem af eller medhjælp for bestyrelser, udvalg, kommissioner, råd, nævn eller andre kollektive organer, herunder kommunalbestyrelser.«

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, SF, RV, EL og FP):

3) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. § 9 H, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. For indkomståret 1998 og til og med indkomståret 2001 udgør procenten 40. For indkomståret 2002 udgør procenten 42. For indkomståret 2003 udgør procenten 44. For indkomståret 2004 og følgende indkomstår udgør procenten 46.««

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (S, SF, RV og EL):

4) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 16, stk. 4, 1. pkt., ændres »150.000 kr.« til: »160.000 kr.«, og »400.000 kr.« ændres til: »450.000 kr.««

Ny paragraf

5) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

I lov om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende, jf. lovbekendtgørelse nr. 67 af 27. januar 1997, som ændret ved lov nr. 888 af 3. december 1997 og lov nr. 976 af 17. december 1997, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 3, indsættes som 7. pkt.:

»For biler, der indgår i virksomheden og benyttes både erhvervmæssigt og privat, finder ligningslovens § 9 C, stk. 7, tilsvarende anvendelse.«

Til § 2

6) Stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. § 1, nr. 02 og 4, har virkning fra og med indkomståret 1999. § 1, nr. 1, har virkning fra og med indkomståret 2002.«

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Lovforslagets titel ændres som følge af ændringsforslagene.

Til nr. 2 og 5

Ud over den præcisering der ligger i lovforslaget, har ændringsforslagene tillige til formål at præcisere, at en af arbejdsgiveren betalt befordring, jf. ligningslovens § 9 C, stk. 6, der bliver stk. 7, også omfatter befordring, der modtages som led i en aftale om ydelse af personligt arbejde i øvrigt, samt for skattepligtige, der er valgt til medlem af eller medhjælp for bestyrelser, udvalg, kommissioner, råd, nævn eller andre kollektive organer, herunder kommunalbestyrelser.

I virksomhedsskatteovens § 1, stk. 3, præciseres det ligeledes i ændringsforslaget, at en bil til privat kørsel omfattet af virksomhedsskatteordningen i henseende til reglerne om fradrag for befordring mellem sædvanlig bopæl og arbejdsplads anses for at være arbejdsgiverbetalt befordring med den konsekvens, at bestemmelsen i ligningslovens § 9 C, stk. 6, der bliver stk. 7, finder anvendelse.

Bestyrelsesmedlemmer m.v., der har rådighed over en fri firmabil til privat kørsel, eller personer med en bil til privat kørsel, omfattet af virksomhedsskatteordningen, er således som hidtil

afskåret fra at tage et befordringsfradrag efter ligningslovens § 9 C. Der kan dog tages befordringsfradrag, hvis der til den personlige indkomst medregnes en værdi svarende til befordringsfradraget for den pågældende strækning.

Til nr. 3

Som kompensation for nedsættelsen af skatteværdien af det ligningsmæssige fradrag foreslås procenten for standardfradraget for dagplejere forhøjet.

I forbindelse med skatteomlægningen i 1993/94 blev dagplejerne ligeledes kompenseret for det fald i deres rådighedsbeløb, der skete som følge af skatteomlægningen.

Døgnplejere, som er den gruppe lønmodtagere, det er mest nærliggende at sammenligne dagplejernes forhold med, får ikke samme virkning af nedsættelsen af skatteværdien af de ligningsmæssige fradrag, idet deres udgifter ved plejen efter særreglen i ligningslovens § 9, stk. 10, i vidt omfang kan dækkes ved skattefrie godtgørelser.

Hensigten med forslaget er at sikre en ligelig behandling af dag- og døgnplejere skattemæssigt, da de funktioner, som grupperne varetager, er så ensartede, at en lighedsbetragtning klart taler herfor.

Forslaget har endvidere til hensigt at sikre, at dagplejere fortsat får rimelig dækning for den slitage på hjemmet m.v., som de påføres i forbindelse med dagplejen.

Standardfradraget efter ligningslovens § 9 H er efter de gældende regler på 40 pct. af det vederlag, der modtages for dagplejen. For indkomståret 2002 foreslås procenten sat op til 42 pct., for indkomståret 2003 foreslås procenten sat til 44 pct., og for indkomståret 2004 og følgende indkomstår foreslås procenten sat til 46 pct.

Ændringsforslaget vedrørende dagplejere skønnes (i 1998-niveau) at medføre et provenutab på ca. 25 mio. kr. i 2002, ca. 50 mio. kr. i 2003 og ca. 70 mio. kr. årligt fra og med 2004. Hele provenutabet vedrører kommunerne.

Til nr. 4

Det foreslås, at såvel mindstegrænsen som maksimumgrænsen for firmabilens værdi forhøjes i ligningslovens § 16, stk. 4, 1. pkt. Den skattepligtige værdi af en bil, der er stillet til rådighed

hed af en arbejdsgiver for den skattepligtiges private benyttelse, beregnes på grundlag af bilens værdi, som foreslås sat til mindst 160.000 kr. og højst 450.000 kr.

Ændringsforslaget vedrørende forhøjelse af beløbssatserne for fri firmabil skønnes at indbringe et merprovenu på ca. 50 mio. kr. årligt. Heraf vedrører ca. 25 mio. kr. kommunerne.

Til nr. 6

§ 1, nr. 2, (som foreslået ved ændringsforslag nr. 2), der præciserer området for arbejdsgiverbetalt befordring og præciserer, at værdien af arbejdsgiverbetalt befordring kun udgøres af nor-

malfradraget efter § 9 C, stk. 1, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Tilsvarende den ved ændringsforslag nr. 3 foreslåede § 1, nr. 01, der forhøjer procentsatsen for dagplejerfradraget, og den ved ændringsforslag nr. 5 foreslåede § 01, nr. 1, der præciserer, at en bil i virksomhedsordningen, der benyttes privat, anses for at være arbejdsgiverbetalt befordring.

Den ved ændringsforslag nr. 4 foreslåede § 1, nr. 02, om forhøjelse af beløbssatserne for fri firmabil har virkning fra og med indkomståret 1999, ligesom lovforslagets § 1, nr. 4, om forhøjelse af procentsatsen for fri firmabil.

Per Kaalund (S) Jens Peter Vernersen (S) nfm. Erik Mortensen (S)

Anna-Marie Hansen (S) Hugo Sørensen (S) Aage Frandsen (SF) Sonja Albrink (CD)

Morten Helveg Petersen (RV) Frank Aaen (EL) Peter Brixtofte (V) fmd.

Mariann Fischer Boel (V) Kristian Jensen (V) Flemming Kofod-Svendsen (KRF)

Flemming Hansen (KF) Brian Mikkelsen (KF) Kristian Thulesen Dahl (DF)

Kim Behnke (FP)